UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

vt dixi ſupra, ergo in caſu iſto non dñr fuiſſe prohi-
13 biti, qm̃ ut dictum eſt. † fideicõmiſſarij, ſeu hi, qui
veniunt ex ſubſtitutione fideicõmiſſaria, non ſunt
verè, & propriè hæredes, ſed impropriè, & largè, vt
per Io. de Imo. in l. qui liberis §. hæc verba. ff. de vul.
& pup. & arg. l. ſi filius §. 1. ff. quod cũ eo. l. poſtulante
14 ad treb. & ideò † in diſpoſitione odioſa, & exorbi-
tanti, quæ loquitur de hæredibus, nõ cõprehendun
tur fideicõmiſſarij, nec uocati per ſubſtõnem fidei
commiſſariam, vt colligitur ex ijs, quæ voluit Alc.
15 in conſ. 82. in fi. 2. col. in 2. vol. hinc eſt, † ꝙ ſtatutum,
quod vult poſſeſſionem debere continuari in hære
des non habet locũ in fideicommiſſarijs, ut ibi per
16 Alex. quia † tale ſtatutum eſt exorbitans, & contra
regulas iuris, ut in l. cũ hæredes in prin. & ibi Alex.
ff. de acq. poſ. & per Bal. in rub. de cauſ. poſ. & propr.
in fi. 2. col. cũ ſeq. ¶ Vlterius, ꝙ filius Tadei non de-
17 beat admitti, facit, † nã ad hoc, vt in diſpõne facta
per noĩa collectiua iuxta tex. cũ ibi no. per Soc. poſt
Bart. in l. Gallus §. quidam rectè ff. de lib. & poſth. &
in l. fi. C. de verb. ſign. cõprehendantur perſonæ, quę
ſub noĩe appellatiuo comprehendi poſſunt, requiri
tur, ꝙ ſint tales, qui in rerũ natura fuerint tpe teſta-
menti, & mortis, uel ſaltem eo tpe, quo uenit caſus
diſpoſitionis, ut colligitur ex tex. in l. cum ita. §. in fi
deicommiſſo ff. de leg. 2. & in l. fi. C. de verb. ſig. & eſt
de mente Bar. & aliorũ in d. l. ſi cognatis. ff. de rebus
dubijs ſuper ſolutione d. §. in fideicommiſſo: Et vr̃
eſſe cõis opinio, quã ſequitur Alex. qui plures alle-
gat in conſ. 219. in 2. uol. & requirit, quẽ eſſe natũ ſal
tẽ tẽpore mortis teſtatoris: ſed filius Tadei nõ erat
natus, nec conceptus tẽpore teſtamenti, nec mortis
teſtõris, nec ẽt tẽpore alienationis quo ceſſit, & ue
nit dies fideicõmiſſi contenti ſub alienationis pro
hibitione, ergo is non potuit admitti, ſed ille, qui
erat proximior eo tpe, quo fuit alienatio facta, quo
tpe fuit ſibi ius q̃ſitũ, cui nõ potuit ꝑiudicari nec il
lud tolli ꝑ ſuperueniẽtiã natiuitatis d. filij Tadei, ar-
gu. d. §. in fideic. & in d. l. fi. & in l. peto §. fratre cũ ibi
no. ff. de leg. 2. In reliquis me remitto ijs, ꝑ doctè ad-
duxit D. Cõſultor, cuius ſñiam ſequor. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Prohibitio alienationis ſimpliciter facta non ualet, at ſi cum cauſa, & reſpectu alicuius perſonæ facta ſit, valet, ac fideicõmiſſum inducit.*
2 *Prohibitio alienationis facta inter vnũ, vel oẽs ex plurib. inſti tutis valet, interq; eos fideicõmiſſũ operat̃. Qđ declara nu. 3.*
4 *Prohibitio alienationis facta, niſi de conſenſu, & voluntate alicuius, dicitur facta reſpectu illius, & ad eius vtilitatem, ideoque ualet, & fideicommiſſum inducit.*
5 *Fideicommiſſi res nequeunt per grauatum alienari, niſi de conſenſu eius, cui fideicommiſſum relictum eſt.*
6 *Prohibitio alienationis extra familiam, & niſi requiſitis illis de familia eadem eſt, ualet, inducitq; fideicommiſſum.*
7 *Prohibitus alienare etiam ſimpliciter, hoc addito, vt poſſit puta à Titio hærede aſtringi ad reddendam rationem omniũ bonorum, quæ in manus ſuas peruenerunt, & de illis inuentariũ facere, dicitur grauatus Titio per fideicõmiſſũ reſtituere.*
8 *Fideicommiſſarius, cui reſtitutio facienda eſt, cogit grauatum hæredem cauere de bonis conſeruandis.*
9 *Et propterea inuentarium facere.*
10 *Inuentarium is de iure facit, qui rationem reddere tenetur.*
11 *Prohibitio alienationis ualide facta uni ex filijs inducit fideicõmiſſum ſub illa cõdõne ſubintellecta, ſi ſine filijs deceſſerit.*
12 *Prohibitio alienationis facta vni ſine conſenſu, & voluntate alterius inducit fideicommiſſum conditionale in caſu alienationis factæ ſine conſenſu illius, & non aliter.*
13 *Etiam ſi aliqua verba poſtea fideicommiſſum importantia eſſent adiecta: Niſi & alia ſimplex, & purum poſt mortem prohibiti ſignificantia forent appoſita.*
14 *Nec verba adiecta, ut poſſit aſtringi ad reddendam rationem, inuentariumq; conficiendum, & vt bona debeat diligenter conſeruare, fideicommiſſum alterant, ut ſimplex ſit.*
15 *Fideicommiſſum ſimplex poſt mortem reſtituendum per hæc uerba inducitur, cum hac lege, & conditione, ꝙ Titio decedente ſuccedat eius loco Caius.*
16 *Verbum ſuccedo eſt cõe, poteſtq; fideicommiſſum importare.*
17 *Prohibitio alienationis ſimpliciter facta cum adiectione, quia voluit, ꝙ bona in familia remaneant, fideicõmiſſum ſimplex poſt mortem operatur.*
18 *Subſtitutio fideicommiſſaria facta dicitur per hæc verba, cum hac lege, ꝙ decedente Titio ſuccedat Caius.*
19 *Conditio quandoq; idem, quod fideicommiſſum importat.*
20 *Si quis ex hæredib. grauatus ſit cohæredi poſt mortẽ ſuã ꝑ fideicõmiſſum reſtituere, & poſtea dictũ ſit, ꝙ ipſo uiuẽte poſſit liberè de oĩbus bonis diſponere, de quib. bonis intelligat̃, an de ſuis tm̃, an verò ẽt de parte cohæredis, & qđ hæc licẽtia opet̃.*
21 *Interpretatio ſemꝑ fit, ne teſtõris diſpoſitio fruſtatoria reddat̃.*
22 *Verba in fine, ſeu vltimo loco poſita, abſurdi uitandi cauſa, & ne diſpoſitio fruſtratoria ſit, nõ ad omnia præcedentia, ſed ad proxima tantum referuntur.*
23 *Legitima, & Trebellianica liberis primi gradus impediri, & prohiberi non poteſt.*
24 *Alienatio grauato per fideicõmiſſũ reſtituere ipſo uiuẽte à teſtatore conceſſa cenſetur prohibita in vltima uoluntate, & cauſa mortis, & è contra.*
25 *Alienatio ad tp̃s ꝑmiſſa poſt illud tp̃s dr̃ prohibita, & è cõtra.*
26 *Alienatio conceſſa grauato per fideicommiſſum intelligitur, dummodo fiat abſque dolo, & fraude fideicommiſſi, & quarta fideicommiſſario conſeruetur.*
27 *Probibitus alienare ſine conſenſu cohæredis poteſt cohæredem inuitum ad diuiſionem prouocare.*
28 *Emphyteuta prohibitus alienare, irrequiſito domino, poteſt aliũ emphyteutã ad diuiſionẽ prouocare, & cũ illo diuidere.*
29 *Grauatus per fideicõmiſſum ſi eſt de liberis, ſolũ de legitima, et trebellianica rectè teſtat̃, & diſponit; de alijs verò minimè.*
30 *Fideicommiſſi bona pro dote, & alimentis filiorum grauati poſſunt etiam abſque conſenſu fideicommiſſarij alienari.*
31 *Pater iure naturæ filios ſuos alere tenetur.*

EPITOME.

Teſtator filiũ, & filiũ æquè hæredes inſtituit & uoluit filiam non poſſe aliquid facere, ſeu diſponere de bonis hæreditatis, niſi de cõſenſu, & voluntate filij, cum hac lege, & conditione, quòd decedente filio ſuccedat eius loco filia, & ipſo filio uiuente poſſit is de omnib. bonis liberè diſponere: In utroq; fideicommiſſum inductum eſt, & quale, & filius ſolum in uita, & non in ultima uoluntate, nec mortis cã, & ſolum de parte ſua diſponere poteſt: Filia uerò ſolum de legitima, & trebellianica, quamuis in ſubſidium pro dote, & alimentis filiorum bona fidecommiſſi etiam rectè alienat.

CONSILIVM. LXXXVI.

VISIS uerbis teſtamẽti, & dubijs propoſitis, prius, quã veniã ad illorũ diuiſionẽ, pro declaratione dicẽdorũ, necnõ mẽtis patris teſtãtis interpretatione aliqua præmitto: primum ꝙ per illa uerba poſita in teſtõ poſt inſtitutionẽ factã à teſtatore de D. Antonio, & Do. Maria filijs æqualiter inſtitutis, vc3, & vult, ꝙ D. Maria nõ poſſit aliquid facere, ſeu diſponere de dictis bonis niſi de volũtate, & ꝯſenſu ꝑfati D. Antonij

nij

ſine legitimæ perſonæ pro eo &c. cenſetur indu
& factum fideicommiſſum quoad bona,in qui
D.Maria hæres fuit inſtituta ad cõmodũ,& vti
D.Antonij fratris : † qm̃ quamuis prohibitio
tionis,quæ eſt ſimpliciter facta à teſtatore,nõ
quia nudũ præceptũ de non alienando factũ
nõ impedit ipſum, quin poſſit alienare. l. fi-
§.diui ff.de leg.1.l. pater filiũ §. Iulius agripa
leg.3.l.Lucius in prin.eo.tit.l.cũ pater §.liber-
ſolidũ §.prædiũ ff.de leg. 2. Tñ qñ prohibi-
præceptũ de non alienando non eſt nudum
à perſona,cuius contemplatione factũ fue
tenet,& inducit fideicõmiſſum , vt eſt tex.
§.fratre,& in l.codicillis §.inſtituto,& in
ff.de leg.2.& hr̃ per Alc.& alios in d.l. filius
& lo.de Imo.in d.§.inſtituto per gl.ibi in ver
voluit,iunctis ijs,quę tangit Soc.in 4.col.ibi
caſus in l.qui Romæ.§.cohæredes ff.de ver.
qñ teſtator plurib.inſtitutis diſpoſitiuè pro
hæreditatis alienari per vnũ , vel per oẽs,
cenſeatur inductum fideicõmiſſum re-
qm̃ prohibitio dr̃ facta reſpectu perſona
tarũ:& quamuis iſtud dictũ reddatur du
ex ijs,quæ ponit Alex.in d.§.cohæredes in
aliter de cã prohibitionis non appareat ,
prohibitio facta inter plures, quib. eſſet
probatur in d.§. diui cum gl. & allegat
re in l.quoties la 1.C.de fideic.& idẽ ſe-
Paul.de Caſt.& D.Alex.in d.§.diui.† tñ hoc
verum ſm D.meum Soc.in d.§. cohære-
ol.niſi in caſu prędicto vltra prohibitionẽ
alienando fuiſſent ẽt adiecta aliqua alia
quibus conſtaret prohibitionem fuiſſe fa
ſpectu certæ perſonæ,uel cauſæ,ut eſt tex.in
cillis.§.mater,ſm quod inducit Soc.in d.§.
des:& iſto mõ intelligatur,& ſaluetur gl.ad
inſtituto,inducendo,& declarando , vt ibi
& eſt de mente Alex. in d. §. cohæredes in
dum rñdet textui in d. l. cũ pater §. libertis
Sed in caſu noſtro vltra prohibitionẽ factã
de non alienando,vel diſponendo de bo-
à teſtatore fuerũt expreſſa alia verba, ex qui
conſtat,ꝙ prohibitio facta fuit cõtemplatione
nij,ergo dicetur inductũ fideicom.ad fauo
Antonij : † Nã vltra ꝙ à teſtõre plures fuerint
inſtituti,& alter videlicet D. Maria fuerit
aliquid de dictis bonis facere, ſeu diſpo-
dictum fuit,ꝙ hoc non poſſit facere ſine vo
& conſenſu D.Antonij cohæredis,ſiue legi
ſonę pro eo,ex quo infertur,ꝙ contempla
D.Antonij , & ad eius vtilitatem dica-
hmõi prohibitio : † qm̃ res fideicommiſſo
per grauatum alienari non poſſunt,niſi de
& voluntate eius,cui relictũ eſt fideicom
l.ſi fundum per fideicommiſſum , l. nihil
l.codicillis §.inſulam ff.de leg.1. l. quoties
de fideicom.Et ad propoſitũ facit id,† quod
Alex.in d. §. cohæredes in 3. & 4. col. repro-
Paul.de Caſt.in d.l.quoties la 1.ꝙ nõ eſt dr̃ia,
fundũ legatũ prohibeat alienari ex̃ fami
vero prohibeat fundũ alienari , niſi requiſitis
familia:hæc.n. dr̃ia nõ probat̃ iure, & verba
caſu vñr idem ſonare,vt dixit Alex. ibi in
verſ. item non vr̃ &c. ſed qñ fuit prohibita
fundi extra familiam , vr̃ inductum fidei-
ſſum,quia cõtemplatione illorum de fami-
cetur facta prohibitio,ut concludit idem A-
in 4.col.per tex.cum ibi not.per gl.j.in l.peto
ff.de leg.2.& ita tenet Rapha.in d.§. co-
des,ergo & idem dicendũ eſt,qñ teſtator pro-
hibuit alienationẽ,niſi requiſitis,vel irrequiſitis illis
de familia,& conſequenter infertur ex mẽte Alex.
ꝙ qñ eſt prohibita alienatio,niſi de uolũtate, & cõ
ſenſu alicuius , cõtemplatione illius cenſetur facta
7 prohibitio.¶ Prætereà† in caſu noſtro ẽt additum
fuit,ꝙ d.D.Maria poſſit aſtringi à D.Antonio,& nõ
ab alio , ad reddendã rõnem de oĩbus bonis , quæ
peruenerunt in manus ſuas, & de illis inuentariũ fa
cere,& ea diligenter conſeruare : ex quibus inferri
põt, ꝙ ad d. D. Antonium dr̃ ſpectare , & pertinere
aliquod ius fideicommiſſi in bonis prædictis, alio-
quin fruſtra poſſet ipſe aſtringere d. D. Mariam ad
reddendã rõnem , quia ſua non intereſſet iſta fieri
8 debere,niſi ipſe diceretur vocatus;† nam fideicom
miſſarius,cui eſt reſtitutio facienda , cogit hæredẽ
grauatũ cauere de bonis conſeruandis , ut in caſu
reſtõis poſſint integraliter ad fideicommiſſarium
peruenire l.imperator cum ibi not. ff. ad Treb. iun-
cta l.cum archimedoram C.vt in poſſeſ. leg. & arg.
9 l.iubemus C.ad Treb. Item † fideicommiſſarius co
git hæredem grauatum conficere inuentarium de
bonis ſubiectis fideicõmiſſo pro illorum conſerua
tione,vt in caſu reſtitutionis integraliter ſibi poſſit
reſtitui,ut uoluit Pau.de Caſt.in l.cum tale §.1.ff.de
10 cond.& demon.Præterea † cũ ex diſpoſitione teſta
toris ipſa D.Maria teneatur reddere rõnem de di-
ctis bonis ipſo D.Antonio,ſequitur,ꝙ ẽt de iure te
netur inuentariũ conficere per ea,quæ hñr per Spe.
in tit.de inſtr.edit.§.fin.& ibi Bal.in addi.in fi.& tra-
dit Bal.in l.cũ oportet §.non aũt C.de bon. quæ lib.
& in l.orphanotrophos C.de epiſcop.& cler. ¶ Ac-
cedat ijs,ꝙ cũ mandatũ fuerit ipſi D. Mariæ conſer
uare diligenter bona oĩa,quæ ad manus ſuas ex te-
ſtõ peruenerunt,reſpectu,& contemplatione D.An
tonij,infertur ius aliquod fuiſſe reſeruatum D.An-
tonio,& conſequenter ipſum uocatũ eſſe per fidei-
commiſſum ad illa bona,argu.l.pater filiũ §. fundũ
ff.de leg.3 .& ſic ex prædictis apparet , ꝙ vltra prohi-
bitionẽ alienationis factã ipſi D. Mariæ teſtator ad-
didit plura,ex quibus colligi põt,ꝙ alienatio dr̃ pro
hibita contẽplatione dom. Antonij, & conſequen-
ter conſtat ipſum fuiſſe vocatũ per fideicõmiſſum
ad dicta bona: qm̃ etſi ſimplex prohibitio alienatio
nis hoc non dicatur inducere , tñ qñ reperitur fa-
cta reſpectu alicuius perſonæ , ſeu qñ ultra prohibi-
tionẽ alienationis teſtator addidit aliqua alia , quæ
hoc deſignent , quæ ẽt per ſe hoc operari non poſ-
ſent,tunc dr̃ fideicommiſſum introductũ, ut colli-
gitur ex ijs,quæ voluit D.meus Soc.in d.§.cohære-
des in primo caſu in 5.col.& ex ijs,quæ hñr in d.l.fi-
liusfa.§.diui cum ſimilib.ſupra allegatis.¶ Sed ſtãte
hmõi fideicommiſſo dubitari poſſet, an illud dica
tur ſimpliciter factum, an ſub aliqua condõne taci
ta,uel expreſſa , ut ſi ipſa deceſſerit ſine liberis , uel
in caſu alienationis factæ per d.D.Mariam: & con-
11 cludendum de iure vr̃ , † ꝙ cenſeatur factũ ſub illa
tacita condõne à lege ſubintellecta in fideicõmiſſo
facto liberis,ſi deceſſerit ſine liberis,vt hr̃ in l. gene
raliter §.cum aũt C.de inſti.& ſubſt.ſub condi. fac.
l.cum acutiſſimi C.de fideicom.l.cũ auus ff.de cõd.
& demon.& ita tenuit Paul. de Caſt. in l. quoties la
1.C.de fideic.ut refert ẽt Alex. in d.§.cohæredes in
12 3.col.Item † hmõi fideicõmiſſum , vt ſupra impor-
tatũ per verba,de quibus in teſtõ,dr̃ factum in caſu
alienationis ſubſequutę,& ſic ſub cõdõne,ſi D.Ma-
ria aliter diſponeret,& faceret de dictis bonis , quã
ſibi eſſet permiſſum,& conceſſum à teſtatore,vide
licet ſine conſenſu,& uoluntate D. Antonij:ex quo
enim prohibuit D. Maria poſſe de illis bonis diſpo-
nere,niſi de conſenſu , & voluntate dom. Antonij,

cenſetur permiſiſſe, ꝙ cum conſenſu illius poſſit, &
ſic dominus Antonius conſentiendo alienationi ſi
bi poſſit præiudicare, ſolumq; ipſe admittatur ad
bona per fideicommiſſum, ſi facta fuerit alienatio
ſine cõſenſu, & voluntate ſua per ea, quæ habentur
latiſſimè per Bar. & Alex. in 4. col. Pau. de Caſt. Soc.
& Imol. in d. §. cohæredes, & in l. quoties per illũ
text. la 1. C. de fideicom. & videtur text. in l. peto §.
fratre, & in l. cum pater §. libertis, l. codi cillis §. inſu
lam ff. de leg. 2. l. pater §. filiã, & in §. mater cũ ubiq;
not. & in §. qu indecim ff. de leg. 3. ¶ Nec obſtat tex.
in l. Titia ſeio §. ſeia libertis ff. de lega. 2. quia ibi vl
tra prohibitionem de non alienando fuerunt adie-
cta alia verba expreſsè fideicõmiſſum importãtia,
& idẽ contingit in caſu l. codicillis §. inſtituto cum
13 §. ſequenti ff. eod. tit. † Quinimò ẽt ſi vltra prohibi
tionem de non alienando eſſent adiecta aliqua alia
verba importantia fideicommiſſum, tunc cenſetur
fideicommiſſum factum ſolum in caſu alienatio-
nis, vt expreſsè vr̃ concludere dominus meus Soc.
in d. §. coheredes in 5. col. in fin. primi caſus per tex.
in d. l. codicillis §. inſtituto, & in l. pater §. mater ff.
de leg. 3. & per gl. in d. §. inſtituto, & in d. l. cum pater
§. libertis cum ſimilib. niſi vltra prohibitionẽ aliena
tionis eſſent adiecta alia verba, ex quibus appareret
fideicommiſſum inductũ eſſe ſimpliciter ẽt in caſu
nõ alienationis poſt mortẽ grauati, & ita intelligo
tex. in d. §. ſeia libertis, & in d. l. codicillis §. matre.
Itaq; concludo, ꝙ in caſu noſtro non dr̃ fideicom-
miſſum introductũ ſimpliciter, ſed ſolum in caſu
alienationis. ¶ Nec in contrariũ faciunt illa verba,
ꝙ D. Maria non poſſit diſponere, niſi de conſenſu
D. Antonij, nec poſſit aſtringi ad reddendã rõnem,
& ad conficiendum inuentarium, niſi à præfato D.
14 Antonio, † qm̃ intelliguntur poſita, vt in caſu aliena
tionis, de qua ſupra, poſſet D. Antonius aſtringere
ad reddendam rõnem de dictis bonis D. Mariam,
& ſic, vt poſſet ſcire, & cognoſcere, an bona per illã
eſſent alienata, & conſequenter an locus eſſet fidei
commiſſo. ¶ Similiter non obſtant illa alia verba,
& ea bona debeat diligenter conſeruare, quia non
dñr importare fideicommiſſum ſimpliciter, ſed re-
ſtringuntur ſolũ ad caſum alienationis prohibitæ,
videlicet, ꝙ debeat conſeruare, vt in caſu alienatio
nis D. Antonius valeat conſequi illa iure fideicom
miſſi, vt de hoc vr̃ tex. clarus in l. pater filium. §. fun
dum. ff. de leg. 3. vbi vltra prohibitionẽ de non alie-
nando fuerunt expreſſa illa verba, ita. n. fiet, vt fun-
dus Titianus de noĩe veſtro nunquam exeat, & tñ
ea non ampliant, nec faciunt, vt dicatur fideicom-
miſſum ſimpliciter introductũ, ſed ſolũ in caſu alie
nationis prohibitæ, vt ibi. ¶ Item præſuppono ſecũ
15 do loco, † ꝙ teſtator illo verſ. teſtamenti, cũ hac tñ
lege, & condõne, ꝙ decedente d. D. Antonio ſucce
dat eius loco D. Maria &c. dr̃ grauaſſe D. Antoniũ
per fideicõmiſſum de reſtituendo poſt mortem D.
Mariæ, & ſic dicitur inductum fideicõmiſſum ſim-
pliciter poſt mortem D. Antonij reſtituendum D.
16 Mariæ: ita † enim importat verbum ſuccedit, quod
eſt verbum cõe & importare põt fideicommiſſum,
ad tradita per Io. And. in c. ſi pater de teſta. in 6. per
Bar. in l. centurio in vlt. col. ff. de vulg. & pupil. & per
17 Imol. in c. Raynutius extra de teſta. facit id, † quod
habetur per D. meũ Soc. in d. §. cohæredes in 7. col.
in 5. caſu, vbi dixit, ꝙ ſi ſit ſimpliciter prohibita alie
natio cum adiectione horũ verborum, quia volo,
ꝙ bona in familia remaneant, dicitur inductum fi-
deicõmiſſum ſimpliciter poſt mortẽ, qm̃ uerbum
volo ſui natura importat fideicommiſſum l. 2. C.
commu. de leg. cum alijs, de quibus per eum. Præ-
18 tereà † dicendo cum hac tñ lege ꝙ decedente d. D.
Antonio &c. cenſeri debet factam eſſe ſubſtitutio-
nẽ fideicommiſſariã, qm̃ huiuſmodi verba genera-
lia ſunt apta cõprendere plura, tẽpora videlicet qn̄-
cunque deceſſerit, & conſequenter ẽt tempus, quo
decederet poſt aditam hæreditatem, & poſt pupil-
larem ætatem, quo caſu habet locum fideicomiſſa
ria ſubſtitutio, vt in l. cẽturio, & ibi Bar. Io. de Imo.
Alex. & oẽs ff. de vulg. & pup. & docto. per illũ text.
in l. precibus C. de impub. & in c. ſi pater de teſta. in
19 6. Item † illa verba, cum hac lege, & condõne im-
portant, hoc eſt, cum onere fideicommiſſi, condi-
tio. n. importat idem, quod fideicommiſſum. l. 1. cũ
gl. & ibi Bart. & alij C. de pact. & lex eſt idem, quod
voluntas, & diſpoſitio teſtatoris, l. Lucius §. Lucius
ff. de fideicom. liber. §. diſponat in authen. de r. ſp.
¶ In quo aũt dicatur grauatus d. D. Antonius, &
de quibus bonis poſſit liberè diſponere, & qũo,
ſtatim apparebit ex infra dicendis. ¶ Stantibus
itaq; his præſuppoſitis, uenio ad dubia in puncto
mihi propoſita, quæ ſunt hæc: Primum, vtrum D.
Antonius, viuente D. Maria ſorore, vt ſupra, inſtitu
ta, poſſit, alienare per donationem inter viuos, ſeu
quouis alio titulo oĩa bona hæreditatis, & conſe-
quenter tam ſibi obuenientia, quàm ſorori: Secun
dum eſt, vtrum d. D. Antonius poſſit ſaltem pro ra-
ta, & parte ſuæ hæreditatis liberè de dictis bonis di-
ſponere, & illa alienare: Tertium, an D. Maria poſſit
prouocare D. Antonium ſuper bonis dictæ hæredi
tatis ad diuiſionem, & de eius parte teſtari viuente
D. Antonio: Quartum, & vltimum eſt, an D. Maria,
quæ ex primo matrimonio habuit vnum filium, &
vnam filiam, quibus nihil, vel parũ remanſit ex bo-
nis paternis, teneatur, & cogi poſſit maximè ad hoc
accedente conſenſu D. Antonij de bonis hæredita
rijs patris dotare filiam, & alimentare filium paupe
res, nõ habentes, unde poſſint habere dotem, & ali-
menta. ¶ Circa primum dubium vr̃ primo aſpectu
20 dicendum, † ꝙ D. Antonius valeat de omnibus bo
nis hæreditatis paternæ, & ſic de portione ẽt ſoro-
ris diſponere, qm̃ verba teſtamenti ſunt clara, ꝙ ip-
ſe de oĩbus bonis poſſit diſponere, & cõſequenter
ẽt de bonis peruentis ad D. Mariam, & de eius por-
tione, qui. n. omne dicit, nihil excludit l. Iulianus ff.
de leg. 3. qui tex. optimè facit ad caſum noſtrũ, vbi,
dicendo, omne prædiũ Seianum lego, dr̃ legatũ nõ
ſolũ quoad partẽ ſuam, ſed ẽt quoad partẽ, quęrat
alterius, & cũ in verbis nulla eſt ambiguitas, nõ de-
bet admitti voluntatis quæſtio. l. ille, aut ille in fi. ff.
de leg. 3. Prætereà ſi in caſu d. l. Iulianus propter ver-
ba vĩa cõprehenditur quęlibet pars rei ẽt aliena, er
go hoc magis dicẽdũ eſt in caſu noſtro, in quo teſta
tor diceret diſpoſuiſſe penitus de rebus ſuis, quia
in re ſua quilibet eſt moderator, & arbiter l. in re
mãdata C. mand. §. per traditionẽ inſti. de rer. diui.
¶ Præmiſſis tñ non obſtantibus, contrariam ſñiam
de iure puto veriorẽ eſſe, ꝙ ſolum vigore licentiæ,
& facultatis conceſſæ à teſtatore ipſe D. Antonius
poſſit alienare oĩa bona ſuæ partis, & non ſororis,
ↄñr, ea quæ habentur in illo verſiculo, & ipſo tñ vi-
uente &c. ſint referenda ad proximiora, in quibus
diſponit, vt ipſa D. Maria debeat ſuccedere D. An-
tonio prædecedenti, & ſenſus ſit, ꝙ licet ipſi D. An-
tonio prędecedenti D. Maria debeat ſuccedere per
fideicõmiſſum, tñ ipſe D. Antonius ipſo viuente va-
leat de omnibus illis bonis ſuis diſponere, non ob-
ſtante fideicõmiſſo, ẽt inuita, & nolente Do. Maria
fideicommiſſaria: Et hæc licentia alienandi facta
Do. Antonio operatur, ꝙ quamuis ipſe vt graua-
tus non poſſet aliàs de iure bona ſua ſubiecta fidei
commiſſo

...ſſo alienare ſine conſenſu,& voluntate D.Ma
...deicōmiſſariæ,iuxta quæ habentur in l.fi.cum
...res quæ C.cōia de leg.& in l.ſi fundū per fidei-
...miſſum.ff.de leg.1.& habetur in l.codicillis.§.in-
...& ibi Bal.ff.de lega.2.cum ſimil.Tamen ipſe
...dicta licētia inuita D. Maria poterit aliena-
...ualebit alienatio dūmodo nō ſit facta in frau-
...& dolosè, ut in l.titius. ff.ad treb. & arg.l.qui
...§.ſi pars.ff.de cōd.& dem. & ibi docto.non
...per illa uerba in teſtamēto poſita,uidelicet,
...tamen uiuente poſſit &c. debet dici data li-
...D.Antonio diſponendi de omnibus, & ſin-
...bonis totius hæreditatis, & conſequenter ēt
...te ad D.Mariā ſpectante,& ipſa inuita, quia
...ſequeretur abſurdum,ꝙ D.Maria,quæ eſſet
...partis ſuæ ex inſtitutione eius, & ex adi-
...hæreditatis per eam facta, iuxta tex.in l.cum
...in prin.ff.de acquir.poſſ. liberè non poſſet
...bonorum ſuorum hæreditatis diſponere
...ſenſu ſui fratris, & ipſe ſuus frater, uidelicet
...nius de illius do. Mariæ parte ipſa inuita
...erè diſponere contra ea,quæ habentur in
...ff.ſi quis à par. fuer.manu.& in l.in re mā-
...anda.& d.§.per traditionē inſti.de rerū
...hoc quodā modo redderetur fruſtrato
...tio facta de ipſa D.Maria,ſi intelligeretur,
...nius poſſet de omnibus bonis, & ſic de
...in qua fuit inſtituta D. Maria, diſponere:
...enda eſt interpretatio ſemper,ne diſpoſitio
...reddatur fruſtratoria l.ſi qn̄ ff. de leg.1.l.ſi
...prin.cū ibi not.eod.titu.† & ne ſequatur
...& diſpoſitio non reddat̄ fruſtratoria, ver-
...loco,ſeu in fine poſita,quæ aliàs regulari
...referri ad oīa præcedentia,referuntur ſo
...proxima,ut habetur per Bart.& alios in l.ta
...ff.de leg.1.Abb. in ſecundo requiris de
...in cle.ut in agro,in §. cæterū de ſtatu re-
...Abb.in c.eccleſia de elect.in 6.notabili.¶ Prę
...ſequeret̄ abſurdū,† ꝙ D. Antonius poſſet di-
...ēt de legitima,& Trebel.quæ D.Mariæ ſal-
...eretur,præſuppoſito fideicōmiſſo in portio-
...cōtra tex.in l.quoniā in prioribus,& in au-
...ſſima. C.de inoff. teſta.& in l.iubemus C.ad
...in liberis primi gradus nō poteſt impedi-
...prohiberi treb.ſicut in legitima debita iuræ
...imponi onus nō poteſt ,nec illa prohiberi,
...in l.marcellus in prin.per Bar.& alios ff.ad
...Id ergo,quod dicitur in dicto teſtamēto in
...ipſo tamen uiuente poſſit &c.debet referri
...proximiora,hoc eſt ad caſum,in quo teſta-
...partē D.Antonij ſubiacere fideicōmiſ-
...nō obſtāte huiuſmodi fideicōmiſſo facto,
...centia teſtatoris diſponere poterit de om
...bonis ſuis inuita D. Maria fideicōmiſſa-
...oderit hæc licentia, & facultas data, quia
...de iure nō potuiſſet, cū res ſubiectæ fidei-
...per grauatū nō poſſint inuito, & ignoran-
...cōmiſſario alienari,vt in d.l.fi.§.ſed quia,cū
...res quæ C. cōmunia de leg.& cū alijs ſupra al
...per glo.& docto.in l.Marcellus. §.res quæ.ff.
...eb.¶ Et ſi dubitaretur, ſeu quæreretur, quid
...eſſet huiuſmodi fideicōmiſſum factū in parte
...orū dicti Antonij ad fauorē D.Mariæ,ſi ipſe D.
...nius poſſet oīa bona ſuæ partis alienare,& de
...diſponere liberè inuita D. Maria? Rn̄detur, ꝙ
...operaretur ad vtilitatē D.Mariæ, in primis,
...pore mortis D.Antonij bona inter viuos per
...non fuiſſent alienata, ſeu pro parte, qua nō eſ-
...alienata,ſpectarent ad D. Mariam fidicōmiſſa-
...nec diceretur eſſe licitū D. Antonio de illis di-
ſponere in morte,ſeu cauſa mortis,& in vltima vo
luntate, cū à teſtatore ſibi fuerit cōceſſum de illis
diſponere,uiuente ipſo D.Antonio;ita important,
& ſignificant illa verba,& ipſo tamen viuente poſ-
ſit diſponere,quæ,cū ſint ablatiui abſoluti,reſoluū
tur in uim cōditionis l.à teſtatore.ff.de cond.& de
mon.& ibi Bar.& in l.1.ff.eod.conſiſteret ergo fidei
cōmiſſum in non alienatis, arg.l.titius. ff.ad treb.&
de hoc latius tangetur in ſequenti dubio,in quo di
cetur,pręſuppoſito iſto fideicommiſſo in parte bo
norū D.Antonij, quid & quantū ſub eo contineatur, & ex prædictis remaneant reſoluta illa, quæ in
cōtrariū adducūtur. ¶ Venio ad ſecūdū dubiū, in
quo quæritur,ſtante præcedenti concluſione,ꝙ D.
Antonius non poſſit ipſo uiuēte diſponere de om-
nibus bonis totius hæreditatis inuita D. Maria,ſed
ſolū de parte ſua, an de illa parte ſua bonorū ipſe
D.Antonius poſſit in totū liberè diſponere &c.&
24 huic dubio rn̄deo, † ꝙ ſolū poterit de illis diſpo-
nere ipſo uiuente,& ſic inter viuos, & nō poſt mor
tē in vltima voluntate: quoniā cum regulariter, &
de iure cōi grauatus per fideicōmiſſum non poſſit
alienare inuito fideicōmiſſario bona ſubiecta reſti
tutioni, niſi in quibuſdā caſibus exorbitantibus à
iure permiſſis, ut habet̄ in l. fin. §.ſed quia cū auth.
res quæ C.cōia de leg.& not.in d.l. Marcellus. §.res
quæ,& à teſtatore ipſi grauato ſit cōceſſa facultas
alienādi,& diſponendi inter uiuos, & ipſo grauato
viuēte,iſta facultas & licentia tāquā exorbitans nō
erit extendenda ultra caſum ſuū l. ius ſingulare de
legib.c.quæ à iure cōi de reg. iur.in 6.l.ſi uerò.§.de
uiro.ff.ſolut.matr. Itē quia ſi concedatur licentia
alienandi à teſtatore inter uiuos, cēſetur interdi-
cta,& prohibita in ultima uolūtate, & cauſa mor-
tis,& ē ꝫ iuxta ea,quæ habētur in l.ea lege.C. de cō
dict.ob cauſ.& ibi Sali.in 2.q.per tex. in l.poſſunt.§.
pater.ff.de leg.3.& habetur in l.ſi ita quis.§.ea lege.
ff.de verb.obl.bonus tex.in l. pater filium §. fundū.
25 ff.de lega.3.† Alienatio enim limitata, ſeu permiſ-
ſa ad tēpus intelligit̄ prohibita poſt illud tēpus, &
è cōtra,ut ibi,& argu.l.ſtatu liberū.§.ſtichum. ff.de
leg.2.nā limitata cauſa limitatū producit effectū l.
26 in agris.ff.de acquir.rer.domi. ¶ Præterea † & ſi à te
ſtatore dicatur conceſſa D. Antonio facultas alie-
nandi,debet tn̄ intelligi,dūmodo adſit bona fides,
& abſit dolus eius,& ne in fraudē fideicōmiſſi alie-
naret l.titius cum his,q̄ ibi habētur.ff.ad treb.& per
Alex.in d.l.Marcellus. §.res quæ in 5.col. Itē cenſe-
tur data licentia alienandi inter viuos, dummodo
conſeruet quartā partem bonorū ſuorū ipſi D. Ma
riæ fideicōmiſſariæ per tex.in auth.contra rogatus.
C.ad treb.& ibi docto.& habetur per glo.& docto.
in d.l.titius,ubi Bar.Alex. alioquin fruſtratoriū red
deretur fideicōmiſſum factū, ſi oīa poſſet alienare,
quod non eſt dicendum: & facit id, quod habetur
per Imol.& Soci.in l.qui hæredi.§.ſi pars. ff.de cōd.
& dem.& hæc ſufficiant quoad ſecundū dubium.
¶ Capio tertium, quod duo continet; primū,an.
do.Maria poſſit prouocare D. Antonium ad diui-
ſionē,ſm,an D.Maria poſſit de parte ſua teſtati.Quo
ad primum concludo ipſam poſſe petere diuiſio-
27 nem: † quoniam & ſi ipſa dicatur prohibita alie-
nare,& de parte ſua bonorum diſponere, niſi cum
conſenſu D.Antonij,tn̄ vr̄,ꝙ de iure poſſit prouo-
care dictum D. Antoniū ad diuiſionem, quia de-
bet intelligi prohibita ſolum alienatio, & diſpoſi-
tio,quæ fieret in præiudiciū dicti D.Antonij, non
autē dici debet prohibita diuiſio bonorū inter ip-
ſos,per ea,quæ habētur in terminis per Paul.de Ca
ſtr.in l.volūtas.C. de fideicom.per tex.in l. cū pater.
§.hære-

28 §.hæreditatẽ.ff.de lega.2. † faciunt ẽt illa, quæ habẽ
tur per Bar.& alios in l.qui Romæ. §.duo fratres ff.
de uerb.oblig.circa finem, vbi emphytheota prohi
bitus alienare irrequiſito dño poteſt alium emphi-
teutam ad diuiſionem prouocare,& cum illo diui
dere: diuiſio.n. impropriè eſt alienatio l. 1.cum ibi
no.C.cõia vtriuſq; iudi.facit ẽt, quod habetur in l.
filiusfam.§.diui cum ſequenti ff.de leg.1. & in l.pe-
to §. fratre de lega. 2.& in l.pater filium §. quinde-
cim.ff. de lega.3. vbi prohibiti alienare à teſtatore
poſſunt inter ſe alienare,& ſic alienando non dicun
tur uenire contra prohibitionem. ¶ Quoad ſecun-
dum, an D.Maria de parte ſua poſſit teſtari, cõclu-
29 do, † ꝙ de legitima,& Trebellianica, quæ ipſi D.
Mariæ ſine onere debentur,& in quibus non poteſt
onus aliquod imponi, nec poſſunt ipſis filijs primi
gradus prohiberi tacitè, nec expreſsè, ut in d. l.qm̃
in prioribus,& in d.auth. nouiſſima C.de inoff.teſt.
& in l.iubemus C.ad Trebell. & habetur in l. Mar-
cellus in prin.ff.ad Trebel. D.Maria abſq; dubio te-
ſtari poterit, ſed de alijs bonis fideicommiſſo,& re
ſtitutioni ſubiectis, ſi D.Maria decederet ſine libe
ris, quia talis conditio tacitè ſubintelligitur l.gñali
ter.§.cũ autẽ.C.de inſtit.& ſubſti. ſub cõdit. fact. in
c.in præſentia de proba.& per Soc. in terminis no-
ſtris in d.§.cohæredes,& Alex. ibi in 3. col. non po-
terit teſtari ad præiudiciũ D.Antonij fratris, & fi-
deicommiſſarij: faciunt, quæ habentur per Paul.de
Caſt.quẽ ẽt refert Alex.in 3.col.in d.l. qui Romæ.§.
cohæredes. Itẽ prohibitus diſponere de bonis,&
prohibitus alienare non poteſt ẽt teſtari, extraneũ
inſtituendo ad præiudiciũ eius, cuius cauſa dici-
tur facta prohibitio, ut in l.codicillis.§.inſtituto, &
in §.matre de leg.2.gl.& doc.in d.l.ſi ita quis §.ea le
ge,& per doct.in d.l.qui Romę §.cohæredes de ver
bo.obli.& habetur in l.ſi ea lege. C.de cõd. ob cau.
& hæc ſufficiant quoad tertiũ dubiũ. ¶ Venio ad
quartũ,& vltimum, in quo abſq; dubio concluden
30 dũ cenſeo † ꝙ D. Maria ẽt abſq; conſenſu D.An-
tonij de bonis hæreditarijs ad ſe ſpectantibus,& fi-
deicõmiſſo ſubiectis poteſt dotẽ filiæ primi matri
monij aſſignare,& filio maſculo alimenta præſtare
de ſua legitima, & Trebellianica prius, & in ſubſi-
diũ de bonis ẽt reſtitutioni ſubiectis, auth. res quæ
cũ ibi not.C.cõm.de leg.& arg. tex.in auth. contra
rogatus C.ad Treb.glo.Bart. Alex. & oẽs in l.Mar-
cellus in §. res quæ ff.ad Treb. ubi pro dote filiarũ,
item pro alimentis proprijs,& filiorũ bona fideicõ
miſſo ſubiecta alienari poſſunt, ut per Alex. in dict.
§.res quæ,& per docto.in d.auth. res quæ: Nã ſi gra-
uatus poteſt pro alimẽtis ſuis alienare, ergo & pro
alimentis filiorũ, quoniã filius una, & eadẽ perſona
cenſetur cũ patre l.fi.C. de impub. & alijs ſubſt. Itẽ
31 † pater iure naturæ tenetur filios ſuos alere, inſtit.
de iure naturali gentiũ & ciui. c. ius naturale. 1. di-
ſtinctio.l.ſi quis à liberis in prin.ff.de alend.liber.cũ
ſimil. plus enim diligit pater filios, quàm ſe ipſum
l.iſti quidẽ in fin.ff. quod met. cauſ. Et ſi uerũ ſit, ꝙ
D.Maria hæc poſſit abſq; conſenſu D. Antonij per
prædicta, ergo abſq; dubio poterit cũ illius cõſen-
ſu, tũ quia teſtator hoc permiſit D. Mariæ, vꝫ di-
ſponere de bonis cũ conſenſu,& uoluntate D.An-
tonij, ut ſupra, tũ quia regulariter grauatus per fi-
deicõmiſſum poteſt cũ cõſenſu fideicõmiſſarij, &
ad eius præiudiciũ alienare bona fideicõmiſſo ſub
iecta l.ſi fundũ de leg.1.cũ ſimil. ſupra ad hoc pro-
poſitũ allegatis: Vlterius ſuper hoc non inſiſto, quo
niã res mihi ſatis clara uidetur. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Legata pecunia ꝓ re aliqua emẽda, nõ res empta legata cẽſeť, ſed æſtimatio, aut pecunia illa eſt in obligatione, neq; tunc rei empta grauamẽ, aut alienationis ꝓhibitio apponi poteſt. Contra nu.8.*

2 *Prohibitio alienationis ꝑpetua ultra quartũ gradũ non extenditur,& qñ ultra quartum gradum extendatur nu. 7.& 9.*

3 *Prohibitio alienationis facta hæredibus ut ipſi bona cõſeruent ſucceſſioni ſuæ,& cũ onere, ut inter ſe caueant de nõ alienãdo ſed de conſeruãdo, fideicõmiſſum nõ operať, Contra nu.10.*

4 *Prohibitio alienationis rei facta à teſtatore, quia uoluit illã peruenire ad filios, ſeu deſcendẽtes, ſeu ad aliquas perſonas, fideicom. quoad illas perſonas inducit.*

5 *Grauari per fideicom. à teſtatore poteſt non modo hæres, ſeu legatarius, ſed etiam hæres hæredis, & legatarij, & qui nondum natus eſt,& non ſolum de re relicta, ſed etiam de alia.*

6 *Fœminæ deſcendentes uocãtur, & ad fideicommiſſum factum inter liberos,& deſcendentes ſimpliciter admittuntur.*

Liberorum,& deſcendentium appellatione ſimpliciter fœminæ quoq; comprehenduntur.

7 *Prohibitio alienationis facta liberis, uel hæredibus, quia uoluit rem prohibitam perpetuò ad deſcendentes ſuos deuenire, extenditur ad omnes deſcendentes in infinitum.*

8 *Grauari honoratus poteſt à teſtatore non modo de re ſibi relicta, ſed etiam de alia.*

9 *Deſcendẽtium appellatio etiam in probibitione alienationis omnes in infinitum continet.*

11 *Inſtrumento referenti ſe ad teſtamentum, aut inſtrumentum aliquod non ſtatur, neq; creditur, niſi teſtamentum,& inſtrumentum illud producatur: fallit. nu.12. & 13.*

12 *Inſtrumento de narratis in eo enunciatiuè,& ſe referendo ad aliud inſtrumentum,& actũ de præterito ſtandum eſt, quando illud cum decreto iudicis factũ fuit, maximè in antiquis.*

13 *Inſtrumenti uerbis enunciatiuis de diſpoſitis ab alio in alio inſtrõ ſtatur in factis antiquiſſimis, maximè ſi enunciatio,& relatio ad illa principaliter & propter ſe fieret.*

14 *In antiquisſimis probationes non plenæ ad probationem plenam faciendam admittuntur.*

15 *Enunciatum ab inſtrumento publico regulariter probat ſemiplene,& præſumptionem inducit.*

16 *Inſtrumenti uerba enunciatiua per modum cauſæ,& principaliter propter ſe, inter præſentes,& contrahentes prolata probant in illis contenta.*

17 *Emptione rei facta ſub modo,& conditione aliqua, conditio, et modus ille ſeruari debet.*

18 *Enũciatiua uerba per uiã modi prolata diſponunt, illisq; ſtatur. Idem, quando poſt uerba enunciatiua de præterito ſequitur promiſſio, & diſpoſitio.*

EPITOME.

SVper re immobili emenda pecunia certá à teſtatore relicta, & probibita alienari, ut perpetuò debeat conſeruari, & poſſit in liberos & deſcendentes deuenire, ex hac alienationis prohibitione dicitur fideicom. inductum, quod ultra quartum gradum extenditur & fœminas quoq; deſcendentes comprehendit.

Ex narratis enunciatiuè ad aliquod teſtamentum principaliter propter ſe, & per modum cauſæ in inſtrumento emptionis, probãtur diſpoſita a teſtatore abſq; alia teſtamenti exhibitione, maximè ſi in inſtrumento iudicis decretum interuenerit, factumq; ſit antiquiſſimum.

CONSILIVM LXXXVII.

VISO puncto exhibito, & cõſideratis iis, quæ continẽtur in quodã inſtrõ emptionis de una poſſeſſione empta à Boniis, Gulielmo, & Bartholomeo fratribus pro pretio librarum mille, quæ libræ mille legatæ fuerunt à quodã Ligio teſtatore dictis fratribus, inueſtiendæ ad illorũ cõmodũ, & utilitatẽ in aliqua re immobili cum onere, de quo in dicto inſtrumento, & prout aſſeritur in teſtamẽto dicti Ligij diſpoſitum